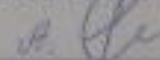

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

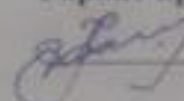
"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Ректор НУБіП України
професор С. Ніколасенко
2020 р.
Київ

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
із підприємництва в аграрній сфері та біржової діяльності
на освітньо-наукову програму "Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність" підготовки фахівців рhD доктор
філософії із спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»

Голова комісії

 Діброва А.Д./

Гарант програми

 Дільчук М.М./

Київ – 2020

1. ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ

1.1 Економічна сутність підприємництва. Основи підприємницької діяльності. Принципи та функції підприємництва. Суб'єкт підприємництва. Права та обов'язки підприємців. Технологія заснування власної справи. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.. Одноосібне володіння, його переваги та недоліки. Товариство, його особливості.

1.2 Форми організації підприємницької діяльності. Корпоративна форма організації підприємницької діяльності. Економічна сутність підприємництва в аграрній сфері економіки. Державна підтримка підприємств аграрного сектору України. Бізнес-планування в діяльності підприємств. Сутність та функції бізнес-плану, технологія розробки бізнес-плану. Ресурсне забезпечення підприємницької діяльності. Корпоративно-соціальна відповідальність у підприємстві. Управління економічними ризиками в підприємстві. Форми спільного міжнародного підприємництва Інноваційна діяльність суб'єктів підприємництва. Нові напрями розвитку підприємництва в Україні.

1.3. Підприємство як суб'єкт господарювання. Підприємство і його складові. Правові основи функціонування підприємств. Конкуренція і підприємство.

1.4. Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи. Сільськогосподарські підприємства, їх організаційно-економічні основи. Організаційно-економічні основи фермерських господарств. Організаційні форми міжгосподарських та агропромислових об'єднань.

1.5. Земельні ресурси, їх використання та організація земельної території аграрних формувань. Види земельних угідь, їх призначення, облік та ефективність використання. Методи грошової оцінки земель. Організація землеустрою на території аграрних формувань. Організація робіт з охорони земельних ресурсів.

1.6. Організація використання засобів виробництва в аграрних формуваннях. Організація внутрішньогосподарського транспорту. Організація технічного обслуговування, ремонту та зберігання техніки. Організація нафтового та електрогосподарства сільськогосподарських підприємств.

1.7. Організація використання трудових ресурсів в аграрних формуваннях. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів аграрних формувань та мотивація праці. Організація робочих місць та їх планування.

1.8. Основи раціональної організації виробництва в аграрних формуваннях. Спеціалізація і поєднання галузей сільськогосподарських підприємств. Розміри аграрних підприємств та їх підрозділів. Організація госпрозрахункових відносин в підприємстві.

1.9. Організація галузей рослинництва, тваринництва, підсобних виробництв і промислів. Організація основних виробничих процесів у галузі рослинництва. Організація кормовиробництва. Основи організації галузей тваринництва. Організація підсобних виробництв і промислів.

1.10. Організація виробничо-економічних зв'язків аграрних формувань з іншими сферами АПК в умовах ринкових відносин. Організація матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств. Організація зберігання, переробки та реалізації продукції аграрних формувань.

1.11. Планування виробництва в аграрних формуваннях. Завдання і основні принципи планування економічного і соціального розвитку. Методи та нормативна база планування. Механізм планування та система планів. Перспективне планування розвитку сільськогосподарських підприємств. Річне планування економічного і соціального розвитку сільськогосподарських підприємств. Оперативне планування розвитку сільськогосподарських підприємств. Основні форми державного планування.

1.12. Бізнес-планування та інвестиційне проектування розвитку аграрного виробництва. Бізнес-план сільськогосподарського підприємства, його зміст і методика складання. Структура бізнес-плану. Функції і види бізнес-планів. Фінансовий план та оцінка ризиків.

2. БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

3.1 Організаційно-економічні основи біржової діяльності. Основні теоретичні положення дисципліни та її завдання. Предмет і методи науки. Основні види оптової торгівлі. Особливості біржової торгівлі. Історія розвитку біржової. Сучасний стан світового біржового ринку.

3.2. Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні. Передумови виникнення біржової діяльності в Україні. Історія розвитку вітчизняних бірж. Біржова торгівля в радянській Україні. Становлення біржової торгівлі в незалежній Україні. Перспективи розвитку біржової діяльності в Україні.

3.3. Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності. Загальна характеристика законодавчо-правового поля, що регулює біржову діяльність. Регулювання біржової діяльності в Україні. Оподаткування біржової діяльності.

3.4. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні аграрного ринку. Переваги реалізації сільськогосподарської продукції та продовольства через товарні біржі. Формування ринку сільськогосподарської продукції, як умова діяльності аграрних бірж. Принципи розвитку, державне регулювання та структура біржового ринку сільськогосподарської продукції. Концепція розвитку біржового ринку сільськогосподарської продукції.

3.5. Біржові товари та їх види.. Характеристика біржових товарів. Класифікація біржових товарів. Речові біржові товари. Фінансові інструменти. Методика подання інформації про біржові товари в спеціалізованих виданнях.

3.6. Організаційно-правові основи створення та функціонування бірж. Визначення біржі та аспекти її діяльності. Функції бірж. Класифікація бірж. Організаційна структура біржі та функції її підрозділів. Правила біржової торгівлі.

3.7. Організація і технологія біржової торгівлі. Характеристика процесу біржового торгу. Форми проведення біржових торгів. Підготовка біржового торгу. Торговий процес в біржовій операційній залі. Виконання замовлень отриманих під час торгів.

3.8. Організація брокерської діяльності. Брокерська контора, її роль і місце в біржовій торгівлі. Брокерське обслуговування за договором. Брокерське обслуговування за дорученням. Види обмежуючих умов доручень клієнта брокеру. Економічна стратегія брокера на біржі та принципи її розробки.

3.9. Біржові угоди та їх види. Визначення біржової угоди та її аспекти. Характеристика біржової угоди. Укладення біржової угоди Спотові угоди. Форвардні угоди. Ф'ючерсні угоди. Опціонні угоди.

3.10. Економічний механізм біржової торгівлі. Поняття хеджування та його переваги. Практика сільськогосподарського хеджування. Спекулятивні операції на біржах. Стратегія і практика спекулятивних операцій. Кліринг і розрахунки на біржовому ринку.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Багацький Є.О., Бондаренко А.Ф. Маркетинг: навч. посібник. Суми: ДВНЗ УАБС НБУ, 2015. 397 с.
2. Базилевич В. Д. Фондовий ринок : підручник: у 2 кн. / за ред.: В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2016. 686 с.
3. Економічна теорія : підручник / за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : КНТЕУ, 2017. 608 с.
4. Ільчук М.М. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК: навч. посібник. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2013. 308 с.
5. Ільчук М.М. Біржова діяльність і підприємництво: навч. посібник. Біла церква: Білоцерківдрук, 2018. 318с.
6. Ільчук М.М. Ус С.І. Розвиток підприємницької діяльності: навч. посібник. НУБІП України, 2019. 368с.
7. Ковальська Л., Кривовязок І. Підприємництво і торгівля: навч. посібник. Київ: Кондор, 2018. 620 с.
8. Кулініч, О. А. Економічна теорія: навч. посібник. Харків: ХДУХТ, 2016. 200с.
9. Міжнародний маркетинг : підручник / за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ : КНТЕУ, 2018. 448 с.
10. Підприємництво та організація агробізнесу: навч. посібник/ за ред. М.М. Ільчука. К.: Аграр Медіа Груп, 2016. 434 с.
11. Організація торгівлі : зб. ситуаційних задач, тестів та кросвордів / за ред. Н.О. Голошубова. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : КНТЕУ, 2016. 280 с.
12. Пилявець В.М., Озима В.В., Заруба В.П. Інфраструктура товарного ринку : навч. посібник. Київ : Аграрна освіта, 2015. 255 с.
13. Солодкий М. О., Яворська В.О. Біржовий товарний ринок: навч. посібник. К.: ЦП Компринт, 2016. 482с.
14. Солодкий М.О. Основи біржової діяльності: навч. посіб. / за ред. М.О. Солодкого. К.: ЦП Компринт, 2017. 450 с.
15. Солодкий М.О. Яворська В.О. Хеджування ф'ючерсами і опціонами: навч. посіб. К.: ЦП Компринт, 2018. 398с.
16. Солодкий М.О. Яворська В.О. Міжнародні біржові ринки: навч. посіб. К.: ЦП Компринт, 2019. 520с.
17. Сотник І., Таранюк Л. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: посібник. Суми: Університетська книга, 2018. 572 с.
18. Таранюк Л. М. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посібник. Суми : «Мрія-1», 2016. 278 с.